

Επισκόπηση των υφισταμένων νομοθετικών ρυθμίσεων για την καταπολέμηση του ντόπινγκ στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα υφίσταται σήμερα ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο ρύθμισης της καταπολέμησης του ντόπινγκ, το οποίο καθορίζεται στον αθλητικό νόμο 2725/99, όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον ν.3057/02.

Συγκεκριμένα, με τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου ορίζεται ως ανώτατος εθνικός φορέας καταπολέμησης του ντόπινγκ το Εθνικό Συμβούλιο Καταπολέμησης του Ντόπινγκ, που αποκαλείται με τα αρχικά του Ε.Σ.ΚΑ.Ν. και το οποίο έχει συσταθεί στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

Το Ε.Σ.ΚΑ.Ν., ως αρμόδιος εθνικός φορέας καταπολέμησης του ντόπινγκ, σχεδιάζει, παρακολουθεί, ελέγχει, συντονίζει και εφαρμόζει δράσεις και προγράμματα για την καταπολέμηση του ντόπινγκ σε εθνικό επίπεδο. Το Ε.Σ.ΚΑ.Ν. συνεργάζεται με όλους τους Διεθνείς ή Εθνικούς Οργανισμούς Καταπολέμησης του Ντόπινγκ, καθώς και τις Διεθνείς Αθλητικές Ομοσπονδίες, σε μια προσπάθεια συντονισμού των ενεργειών προς τον κοινό στόχο. Οι Ελληνικές Αθλητικές Ομοσπονδίες βρίσκονται υπό την επίβλεψή του και συνεργάζονται μαζί του για τον αποτελεσματικότερο έλεγχο του ντόπινγκ και την εφαρμογή των κανονισμών.

Το Ε.Σ.ΚΑ.Ν. αποτελείται από εννέα μέλη με τριετή θητεία, που ορίζονται από τον αρμόδιο Υφυπουργό Αθλητισμού. Το ΕΣΚΑΝ, όπως προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις του αθλητικού νόμου, καταρτίζει τον γενικό σχεδιασμό όλων των ελέγχων ντόπινγκ, το ετήσιο πρόγραμμα αυτών και την κατανομή των ελέγχων στα αθλήματα κατά τη διάρκεια των αγώνων ή εκτός αυτών, σε συνεργασία με τις αθλητικές ομοσπονδίες

και τους αρμόδιους φορείς. Καταρτίζει, προωθεί και εφαρμόζει, σε συνεργασία με τις αθλητικές ομοσπονδίες και τους λοιπούς αθλητικούς φορείς, τους φορείς της εκπαίδευσης και τα μέσα ενημέρωσης, εκπαιδευτικά προγράμματα ενημέρωσης και εκστρατείες πληροφόρησης για την πρόληψη της χρήσης από τους αθλητές απαγορευμένων ουσιών και μεθόδων, δίνοντας έμφαση στους κινδύνους της υγείας από το ντόπινγκ και τη βλάβη που επιφέρει στις ηθικές αξίες του αθλητισμού. Παρακολουθεί την εκπαίδευση και την κατάρτιση των υπεύθυνων για τη λήψη δειγμάτων ελέγχου ντόπινγκ και τις διαδικασίες αδιάβλητης συλλογής και μεταφοράς των δειγμάτων σε αναγνωρισμένο εργαστήριο ελέγχου ντόπινγκ και χορηγεί ταυτότητες στους εντεταλμένους δειγματολήπτες. Παρακολουθεί και ενημερώνεται για τις διεθνείς εξελίξεις στον αγώνα για την αντιμετώπιση του ντόπινγκ και εισηγείται στους αρμόδιους Υπουργούς την ετήσια τροποποίηση του καταλόγου ουσιών και μεθόδων. Δίνει εντολή διενέργειας ελέγχου ντόπινγκ στις προβλεπόμενες υπηρεσίες δειγματοληψίας και αναθέτει την ανάλυση των δειγμάτων σε αναγνωρισμένο εργαστήριο. Παραλαμβάνει τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δειγμάτων του ελέγχου ντόπινγκ και, ύστερα από την αξιολόγηση τους από το αρμόδιο επιστημονικό του τμήμα, τα θετικά αποτελέσματα διαβιβάζονται στις αντίστοιχες αθλητικές ομοσπονδίες και επαγγελματικούς συνδέσμους. Παρακολουθεί την εφαρμογή των κανονισμών των αθλητικών ομοσπονδιών σχετικά με τις διαδικασίες πειθαρχικού ελέγχου και την επιβολή κυρώσεων στα πρόσωπα που υποπίπτουν στο παράπτωμα του ντόπινγκ ή σε σχετικές με αυτό παραβάσεις. Η οικεία αθλητική ομοσπονδία έχει υποχρέωση έγγραφης ενημέρωσης του Συμβουλίου για τις αποφάσεις της και τις σχετικές διαδικασίες πειθαρχικού ελέγχου.

Το ΕΣΚΑΝ επίσης συνεργάζεται με τους αρμόδιους φορείς για τον περιορισμό της διακίνησης απαγορευμένων ουσιών. Προτείνει στον Υπουργό Πολιτισμού κάθε μέτρο που αποσκοπεί στην πρόληψη ή καταπολέμηση των απαγορευμένων ουσιών και μεθόδων. Παρέχει τη γνώμη του στον Υπουργό Πολιτισμού, εφόσον του ζητηθεί, για κάθε σχέδιο νόμου ή κανονιστικής πράξης σχετικά με την καταπολέμηση της χρήσης απαγορευμένων ουσιών και μεθόδων. Διατυπώνει συστάσεις στις αθλητικές ομοσπονδίες και γενικά στους αθλητικούς φορείς για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν στο ντόπινγκ και στις πειθαρχικές διαδικασίες. Η συμμόρφωση των αθλητικών ομοσπονδιών με τις συστάσεις αυτές αποτελούν ουσιαστικό κριτήριο για την κατανομή σ'αυτές των τακτικών επιχορηγήσεων της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού.

Το ΕΣΚΑΝ μπορεί να αποδέχεται αιτήματα ένταξης και άλλων φορέων στα προγράμματα του και στις διαδικασίες ελέγχου ντόπινγκ που διενεργεί το Συμβούλιο, με την προϋπόθεση ότι οι φορείς αυτοί έχουν καταρτίσει κανονισμούς που προβλέπουν διαδικασίες ελέγχου ντόπινγκ και κυρώσεων για παραβάσεις ντόπινγκ και συνδιασκέπτεται με τους αρμόδιους αθλητικούς φορείς.

Κατά το πρώτο δεκαήμερο του Φεβρουαρίου κάθε έτους υποβάλλει στον Υπουργό Πολιτισμού έκθεση δράσης με τον απολογισμό του έργου και τον προγραμματισμό προσεχών δραστηριοτήτων, η οποία δημοσιεύεται.

Τέλος το ΕΣΚΑΝ έχει κάθε άλλη αρμοδιότητα, που του δίδεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού.

Οι διαδικασίες ελέγχου ντόπινγκ σε αθλητές καθορίζονται με την Υπουργική Απόφαση 19514/2005, η οποία επίσης προβλέπει τις λεπτομέρειες για το σχεδιασμό, την οργάνωση και την υλοποίηση

προγραμμάτων ελέγχου ντόπινγκ. Σύμφωνα με αυτήν, το Ε.Σ.ΚΑ.Ν. ορίζεται ως το καθ'ύλην αρμόδιο όργανο για το γενικό σχεδιασμό των ελέγχων ντόπινγκ και την υλοποίηση του ετήσιου προγράμματος και της κατανομής των ελέγχων ντόπινγκ στους αθλητές εντός και εκτός αγώνων. Η εκτέλεση των ελέγχων αυτών πραγματοποιείται από πρόσωπα ή επιτροπές, που ορίζει το Ε.Σ.ΚΑ.Ν., σε συνεργασία, όπου απαιτείται, με αρμόδιους φορείς, βάσει οργανωτικού πλαισίου, που έχει ορίσει το ίδιο. Για το σκοπό αυτό τηρεί μητρώο πιστοποιημένων δειγματοληπτών, που ανανεώνεται τον Δεκέμβριο κάθε έτους. Οι δειγματολήπτες μπορούν να αναβαθμίζονται βάσει κριτηρίων, όπως εμπειρία, κατάρτιση και επιτυχής διενέργεια ελέγχων. Η ανανέωση και η αναβάθμιση των δειγματοληπτών πραγματοποιείται από το Ε.Σ.ΚΑ.Ν.

Οι πειθαρχικές κυρώσεις που επιβάλλονται για παράβαση ντόπινγκ περιλαμβάνονται στον αθλητικό ν.2725/1999, όπως αυτός συμπληρώθηκε από το ν.3057/2002, στους κανονισμούς των Διεθνών Αθλητικών Ομοσπονδιών και στον Παγκόσμιο Κώδικα Αντι-Ντόπινγκ.

Πειθαρχική παράβαση ντόπινγκ, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2725/1999, θεωρείται:

- 1) η χορήγηση σε αθλητή ή η χρήση απαγορευμένου μέσου από αυτόν κατά τη διάρκεια αθλητικών αγώνων ή εν όψει συμμετοχής σ' αυτούς,
- 2) η προτροπή, πρόταση, παρακίνηση, έγκριση ή μη επιβολή ποινής για τη χρήση ή τη διευκόλυνση με οποιοδήποτε τρόπο χρήσης ή χορήγησης απαγορευμένου μέσου,
- 3) η τέλεση απαγορευμένης δραστηριότητας, κυρίως σε αθλητικές

εγκαταστάσεις, γυμναστήρια (ιδιωτικά ή δημόσια) και σε χώρους άθλησης.

4) Επίσης, παράβαση κανονισμού Αντι-Ντόπινγκ συνιστούν: 1) η άρνηση ή αποφυγή του αθλητή να υποβληθεί σε έλεγχο ντόπινγκ, όταν του ζητείται από τους αρμόδιους φορείς που διεξάγουν έλεγχο ντόπινγκ ή η μη συμμόρφωση του στις διαδικασίες ελέγχου ντόπινγκ, 2) η αναγνώριση ή ομολογία εγγράφως ή προφορικώς μιας παράβασης ντόπινγκ, 3) η παροχή βοήθειας για την αποφυγή ελέγχου ντόπινγκ ή των διαδικασιών του και εντοπισμού απαγορευμένων μέσων.

Η παράβαση κανονισμού Αντι-Ντόπινγκ καθορίζεται α) με βάση το θετικό αποτέλεσμα, β) σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2725/1999, όπως ισχύει και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται σε εκτέλεση του, ενώ πραγματοποιείται με την πράξη της χορήγησης ή της χρήσης απαγορευμένου μέσου, ανεξάρτητα αν η πράξη ολοκληρώθηκε ή έμεινε στο στάδιο της απόπειρας ή αν επήλθε το επιδιωκόμενο με αυτήν αποτέλεσμα,

Σύμφωνα με το ν. 2725/1999, όπως ισχύει, η χρήση απαγορευμένης ουσίας δεν αποτελεί παράβαση ντόπινγκ όταν χρησιμοποιείται από τον αθλητή για θεραπευτικούς λόγους ή για έλεγχο μιας ιατρικής κατάστασης, εφόσον αυτός πριν από τον έλεγχο, προσκομίζει γραπτή έγκριση θεραπευτικής χρήσης από γιατρό του Ε.Σ.Υ. ή άλλου δημόσιου φορέα περίθαλψης. Το επίπεδο της απαγορευμένης ουσίας πρέπει να είναι σύμφωνο με την εγκεκριμένη θεραπευτική χρήση, ενώ πρέπει οπωσδήποτε η χρήση της να επιτρέπεται από τους κανονισμούς της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας του οικείου αθλήματος,

Στην Κοινή Υπουργική Απόφαση για τον καθορισμό απαγορευμένων ουσιών και μεθόδων ντόπινγκ καθορίζεται η διαδικασία με την οποία

εγκρίνονται από το Ε.Σ.ΚΑ.Ν. αιτήσεις αθλητών για κατ' εξαίρεση χρήση απαγορευμένων ουσιών και μεθόδων για θεραπευτικούς λόγους (λ.χ. η αίτηση πρέπει να έχει υποβληθεί το αργότερο 21 ημέρες πριν από τη συμμετοχή των αθλητών σε αγώνα κ.λ.π.),

Επιπλέον, η χρήση απαγορευμένης ουσίας δεν αποτελεί παράβαση, όταν υφίστανται εξαιρετικές περιπτώσεις, οι οποίες συντρέχουν, εφόσον η παρουσία απαγορευμένης ουσίας στο βιολογικό ιστό ή στα βιολογικά σωματικά υγρά είναι πέραν του ελέγχου του ίδιου του αθλητή.

Πειθαρχικές κυρώσεις:

Η παράβαση ντόπινγκ κατά τη διάρκεια αθλητικής συνάντησης, για τον αθλητή που συμμετείχε σε ατομικό αγώνισμα, συνεπάγεται την ακύρωση της συμμετοχής του στο αγώνισμα και πιθανή στέρηση βραβείων και μεταλλίων, ανεξάρτητα από οποιεσδήποτε άλλες κυρώσεις. Αν η παράβαση αφορά αθλητή που συμμετέχει σε ομαδικό άθλημα ή σε ομαδικό αγώνισμα ατομικού αθλήματος, τότε εφαρμόζονται οι κανονισμοί της οικείας Παγκόσμιας Αθλητικής Ομοσπονδίας. Οι πειθαρχικές κυρώσεις βάσει του ν. 2725/1999, όπως ισχύει, διαχωρίζονται σε 2 κατηγορίες:

Πειθαρχικές κυρώσεις σε αθλητή

Αυτές είναι: 1) έγγραφη επίπληξη, 2) προσωρινή απαγόρευση συμμετοχής σε κάθε είδους αθλητικές συναντήσεις και διοργανώσεις όλων των αθλημάτων, 3) ισόβια απαγόρευση συμμετοχής σε κάθε είδους αθλητικές συναντήσεις και διοργανώσεις όλων των αθλημάτων, 4) στέρηση κάθε είδους παροχών και ευεργετημάτων της Πολιτείας και των αθλητικών ομοσπονδιών και των τυχόν φορολογικών απαλλαγών,

καθώς επίσης και διακοπή τυχόν υποτροφίας που του έχει χορηγηθεί, 5) επιστροφή κάθε οικονομικής παροχής, που τυχόν δόθηκε από την ημερομηνία τέλεσης της παράβασης, 6) πρόστιμο μέχρι 100.000 ευρώ, αν πρόκειται για επαγγελματίες αθλητές, και 7) έκπτωση ή αποκλεισμός από τη συμμετοχή σε διοίκηση, όργανο ή επιτροπή οποιουδήποτε αθλητικού φορέα ή σωματείου αθλητών. Στον Παγκόσμιο Κώδικα και στις Διεθνείς Ομοσπονδίες προβλέπονται και άλλες κυρώσεις.

Πειθαρχικές κυρώσεις σε συντελεστή

Συντελεστής είναι κάθε συναθλητής, προπονητής, εκπαιδευτής, αθλητικός παράγοντας, γιατρός ή παραϊατρικό προσωπικό, που συνεργάζεται, εργάζεται με αθλητές ή προετοιμάζει ή θεραπεύει αθλητές. Ο συντελεστής αντιμετωπίζει:

1) Προσωρινή απαγόρευση συμμετοχής στην οργάνωση και τη διεξαγωγή αθλητικών συναντήσεων και διοργανώσεων και άσκησης των καθηκόντων του κατά τη διεξαγωγή τους, 2) ισόβια απαγόρευση συμμετοχής στην οργάνωση και τη διεξαγωγή αθλητικών συναντήσεων και διοργανώσεων και άσκησης των καθηκόντων του κατά τη διεξαγωγή τους, 3) έκπτωση από τη διοικητική θέση που τυχόν κατέχει στον αθλητισμό και απαγόρευση εκπροσώπησης οποιουδήποτε αθλητικού φορέα, 4) πρόστιμο ως 200.000 ευρώ, αν πρόκειται για επαγγελματίες του αθλητισμού, 5) παραπομπή στην Επιτροπή Φιλάθλου Πνεύματος.

Η εξειδίκευση των ποινών προβλέπεται στο άρθρο 128H του ν. 2725/1999, το οποίο προστέθηκε με το ν. 3057/2002.

Αρμόδια πειθαρχικά όργανα

Ο ν.2725/1999, όπως ισχύει, ορίζει στα άρθρα 119, 127B, 129 τα αρμόδια πρωτοβάθμια πειθαρχικά όργανα, που συγκροτούνται στις αθλητικές ομοσπονδίες και εξετάζουν τις υποθέσεις σύμφωνα με τους νόμους και τον πειθαρχικό κανονισμό της καθεμιάς. Σ' αυτόν προβλέπονται διατάξεις για την απαγγελία της πειθαρχικής κατηγορίας, τη διαδικασία ενώπιον του οργάνου και την ακρόαση του προσώπου που διώκεται. Τις αποφάσεις των οργάνων μπορεί να προσβάλει σε δεύτερο βαθμό, αυτός στον οποίο επιβλήθηκε η κύρωση ή το Ε.Σ.ΚΑ,Ν. Το τελευταίο έχει δικαίωμα να προσφύγει μόνο, όταν εκτιμά ότι ή πειθαρχική κύρωση που επιβλήθηκε δεν ήταν ανάλογη με το είδος της παράβασης. Τα αρμόδια δευτεροβάθμια πειθαρχικά όργανα είναι το Ανώτατο Συμβούλιο Επίλυσης Αθλητικών Διαφορών και, για το άθλημα του ποδοσφαίρου, η Επιτροπή Εφέσεων της Ε.Π.Ο,

Το Διοικητικό Συμβούλιο της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας ή του οικείου επαγγελματικού συνδέσμου οφείλει να διαβιβάσει στο αντίστοιχο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο τις περιπτώσεις για παράβαση ντόπινγκ μέσα σε 15 ημέρες, αφότου έλαβε γνώση μιας παράβασης ντόπινγκ ή αφότου διαβιβάστηκαν τα θετικά αποτελέσματα ενός ελέγχου ντόπινγκ. Αν αυτό δε συμβεί, τότε επιβάλλεται πειθαρχική τιμωρία, εφόσον διαπιστωθεί ότι συντρέχει περίπτωση συγκάλυψης.

Η έναρξη της κύρωσης για μια παράβαση ντόπινγκ υπολογίζεται από την ημερομηνία λήψης του δείγματος και, αν επιβλήθηκε για άρνηση υποβολής σε έλεγχο ντόπινγκ, τότε από την ημερομηνία της άρνησης ή της μη συμμόρφωσης. Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, υπολογίζεται από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης του αρμόδιου πειθαρχικού οργάνου.

Ποινικές κυρώσεις

Η Ελλάδα είναι ένα από τα λίγα κράτη που διαθέτει ειδικές ποινικές διατάξεις για το ντόπινγκ. Σύμφωνα με το ν. 2725/1999, όπως ισχύει, (άρθρο 128Θ), όποιος χορηγεί σε αθλητή φυσική ή χημική ουσία ή βιολογικό ή βιοτεχνολογικό υλικό ή εφαρμόζει σ' αυτόν απαγορευμένη μέθοδο, με σκοπό τη βελτίωση της αγωνιστικής του διάθεσης, ικανότητας και απόδοσης του, κατά τη διάρκεια αθλητικών γεγονότων ή ενόψει αυτών, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον 2 χρόνων και με χρηματική ποινή. Αν ο αθλητής είναι ανήλικος, τότε επιβάλλεται ποινή κάθειρξης έως 10 χρόνων. Η επιβολή μόνο χρηματικής ποινής, ακόμα και αν υπάρχουν ελαφρυντικά, απαγορεύεται, Σ' αυτόν, που καταδικάστηκε, επιβάλλεται, επίσης, η απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος σχετικό με τον αθλητισμό για όσο διάστημα του έχει επιβληθεί η στέρηση ελευθερίας. Ο αθλητής που χρησιμοποιεί απαγορευμένες ουσίες ή μεθόδους τιμωρείται, επίσης, με φυλάκιση έως δύο χρόνια.

Όποιος κατασκευάζει, εκχυλίζει, τροποποιεί, κατασκευάζει, αποθηκεύει, διεκπεραιώνει, μεταφέρει, εισάγει, εξάγει, διακινεί, εμπορεύεται, πωλεί, προμηθεύεται, κατέχει, προσφέρει ή χρηματοδοτεί την προμήθεια απαγορευμένων ουσιών ή/και μεθόδων με σκοπό τη βελτίωση της αγωνιστικής διάθεσης, ικανότητας και απόδοσης αθλητών, τιμωρείται με φυλάκιση κι απαγόρευση της άσκησης επαγγέλματος στον αθλητισμό για τουλάχιστον 2 χρόνια, καθώς και με χρηματική ποινή. Αν η πράξη πραγματοποιείται μέσα σε αθλητικές εγκαταστάσεις ή οι μέθοδοι και οι ουσίες αφορούν ανήλικους αθλητές, τότε η ποινή είναι κάθειρξη μέχρι 10 χρόνια.

Επίσης, διατάσσεται η δήμευση και καταστροφή απαγορευμένων ουσιών, καθώς και των αντικειμένων ή εγγράφων που χρησίμευσαν ή

διευκόλυναν την παραπάνω παράβαση. Σφραγίζεται, επιπλέον, το σύνολο των εγκαταστάσεων της επιχείρησης που χρησίμευε για τη διάπραξη της παράβασης, εφόσον ανήκει στο άτομο που καταδικάστηκε.

Τέλος, όποιος παρακωλύει τον αρμόδιο για έλεγχο ντόπινγκ, τιμωρείται με φυλάκιση ενός χρόνου και η ίδια ποινή ισχύει και για όποιον καταστρέφει ή αλλοιώνει την καταγραφή του αποτελέσματος ελέγχου.